

Projekt uchwały
zatwierdzony przez Burmistrza
dnia17.12.2014.....

**UCHWAŁA NR III/ 14
RADY MIEJSKIEJ W SZUBINIE**

z dnia 30 grudnia 2014r.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Szubin na rok 2015**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013r. poz.594, 645 i 1318, z 2014r. poz.379 i 1072) i art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012r. poz.1356, z 2013r. poz.1563, z 2014r. poz.822 i 1188) oraz art.10 ust.2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012r. poz.124) oraz uchwały LII/413/14 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 28 października 2014r. w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Szubin na lata 2014-2025 uchwała się, co następuje:

§1. Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Szubin na rok 2015 w treści określonej w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szubina.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015r.

Pełnomocnik Burmistrza
ds. rozwiązywania
problemów alkoholowych

Renata Michalak

Radca Prawny
mgr Zdzisław Lewandowski
Bd 128

UZASADNIENIE

W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi art. 1 stanowi "iż organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do prowadzenia działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmian w strukturze ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy".

Również ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w art. 1 określa zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii. Powyższe ustawy nakładają na samorzady gminne obowiązek realizacji konkretnych zadań prowadzonych w ramach corocznie uchwalanych przez radę miejską programów: profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Programy te uwzględniają zadania z przepisów w/w ustaw.

Środki na prowadzenie tych działań pochodzą z budżetu gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i tylko na ten cel mogą być przeznaczone. Ponadto środki częściowo mogą pochodzić także z uzyskanych dotacji.

Zakres tych zadań realizowany jest przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie. Do pomocy jego realizacji Burmistrz powołuje pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.

W świetle powyższego podjęcie uchwały jest uzasadnione i konieczne.

BURMISTRZ
Artur Michałek
Artur Michałek

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Szubin na rok 2015

1. Definicje i skróty

Leczenie uzależnienia

To działania służące redukcji objawów i przyczyn zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wynikających z używania alkoholu. Przykładami działań leczniczych w tym zakresie są: programy psychoterapii uzależnienia od alkoholu, farmakologiczne wspieranie psychoterapii, leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych.

Poalkoholowe spektrum zaburzeń rozwojowych (ang. Fetal Alcohol Spectrum Disorders – FASD)

Ogólny termin opisujący całościowo spektrum skutków rozwojowych, występujących u dzieci matek pijących alkohol w okresie ciąży. Skutki te mogą obejmować zaburzenia rozwoju fizycznego, umysłowego, zachowania, uczenia się, mogą trwać przez całe życie. W diagnostyce klinicznej obowiązuje termin FAS - płodowy zespół alkoholowy, który charakteryzuje się: dysmorfiami twarzy, opóźnieniami wzrostu, oraz nieprawidłowościami ośrodkowego układu nerwowego. U dzieci, u których nie występują wszystkie cechy FAS, diagnozowany jest częściowy FAS. Rodzaj i siła zaburzenia dziecka zależy przede wszystkim od ilości alkoholu, spożywanego przez kobietę w ciąży, oraz częstotliwości picia. Należy pamiętać, że nie ma bezpiecznej dawki alkoholu, jaką może spożywać kobieta w ciąży, w związku z tym, aby dziecko było zdrowe, należy całkowicie powstrzymać się od spożywania alkoholu w okresie prenatalnym oraz karmienia piersią.

Profilaktyka uniwersalna – ukierunkowana na całe populacje

Są to działania profilaktyczne, adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka, sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji. Działania uniwersalne są realizowane na przykład w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych dorosłych, w populacji rodziców, posiadających dzieci w wieku szkolnym itd. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub papierosowej, adresowane do całej populacji dzieci, które wchodzą w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka

Są to działania profilaktyczne, adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych lub/i innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe, podejmowane wobec dzieci, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc z definicji przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych.

Są to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup osób), które demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych lub/i innych zaburzeń zachowania czy problemów psychicznych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu opisanych w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10. Przykładem profilaktyki wskazującej są zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci, które przejawiają wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, a także interwencje podejmowane wobec uczniów, upijających się lub eksperymentujących z narkotykami. Do profilaktyki wskazującej można również zaliczyć niektóre

działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne, zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem alkoholu).

Rehabilitacja (postępowanie po leczeniu)

To działania podtrzymujące zmianę u osób uzależnionych po zakończeniu leczenia uzależnienia, utrwalające efekty leczenia, uczące umiejętności służących zdrowieniu oraz pomagające w podejmowaniu i realizacji zadań, wynikających z pełnienia ról społecznych. Przykładami są: treningi zapobiegania nawrotom w uzależnieniu, grupy wsparcia dla „absolwentów” leczenia uzależnień, treningi zachowań konstruktywnych, programy wychodzenia z bezdomności, grupy samopomocowe Anonimowych Alkoholików, kluby abstynenta, programy aktywizacji zawodowej.

Ryzykowne spożywanie alkoholu

To picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony. Robocza definicja Światowej Organizacji Zdrowia określa picie ryzykowne w następujący sposób: picie ryzykowne to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości 20–40 g czystego alkoholu dziennie przez kobietę i 40–60 g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu czystego alkoholu w tygodniu przez kobiety, zawierającym się w przedziale 140-209 g, a w przypadku mężczyzn – 280–349 g.

Szkodliwe picie alkoholu

Opisywane jest jako wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje tu jeszcze uzależnienie od alkoholu. Aby rozpoznać szkodliwe używanie alkoholu, opisany wzorzec picia powinien utrzymywać się przez co najmniej miesiąc lub występować w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy. Robocza definicja Światowej Organizacji Zdrowia określa picie szkodliwe w następujący sposób: picie szkodliwe to regularne średnie spożywanie alkoholu w ilości ponad 40 g czystego alkoholu dziennie przez kobietę i ponad 60 g dziennie przez mężczyznę, przy jednoczesnym łącznym spożyciu 210 g lub więcej w tygodniu przez kobiety i 350g i więcej w tygodniu przez mężczyzn. Jako picie szkodliwe określane jest też spożywanie każdej ilości alkoholu przez: kobiety w ciąży, matki karmiące, chorych przewlekle, osoby przyjmujące leki, osoby starsze.

Uzależnienie

Zespół uzależnienia od alkoholu to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu. Na ostateczne rozpoznanie uzależnienia pozwala identyfikacja trzech lub więcej następujących cech lub objawów występujących łącznie przez pewien czas w ciągu ostatniego roku (picia):

1. Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”).
2. Upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z piciem (trudności w unikaniu rozpoczęcia picia, trudności w zakończeniu picia do wcześniej założonego poziomu, nieskuteczność wysiłków, zmierzających do zmniejszenia lub kontrolowania picia).
3. Fizjologiczne objawy stanu odstawienia pojawiającego się, gdy picie alkoholu jest ograniczane lub przerywane (drzenie mięśniowe, nadciśnienie tętnicze, nudności, wymioty, biegunki, bezsenność, rozszerzenie źrenic, wysuszenie śluzówek, wzmożona potliwość, zaburzenia snu, niepokój, drażliwość, lęki, padaczka poalkoholowa, omamy wzrokowe lub słuchowe, majaczenie, drzenie) albo używanie alkoholu lub pokrewnie działającej substancji (np. leków) w celu złagodzenia ww. objawów, uwolnienia się od nich lub uniknięcia ich.
4. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu (ta sama dawka alkoholu nie przynosi oczekiwanego efektu) potrzeba spożycia większych dawek dla wywołania oczekiwanego efektu.
5. Z powodu picia alkoholu - narastające zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub zainteresowań, zwiększona ilość czasu przeznaczona na zdobywanie alkoholu lub jego picie, bądź uwolnienia się od następstw jego działania.
6. Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia (picie alkoholu mimo, że charakter i rozmiary szkód są osobie pijącej znane).

Użyte skróty

PARPA Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KBdsPN Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

KP Komisariat Policji

MGOPS Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ZI Zespół Interdyscyplinarny

NZOZ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

SZKOŁY placówki oświatowe: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne

2. Akty prawne

W Polsce podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.). Ustawa określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań. Dokument opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych. Reguluje także dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych, a także formułuje przepisy karne, dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu. Wprowadza regulacje, dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, określa podstawy leczenia odwykowego oraz wskazuje kompetencje i zadania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są organy administracji rządowej, samorządowej.

Podstawę prawną przeciwdziałania narkomanii stanowi ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2012r. poz.124). Ustawa określa zadania własne gminy, obejmujące: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Do zadań gminy należy także wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

System profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych opisany w Narodowym Programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2011 -2015 oparty jest na trzech wzajemnie komplementarnych programach działań realizowanych na różnych poziomach administracji:

a. Gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Uchwalane są corocznie przez rady gmin i realizowane przez samorządy gminne. Ustawa określa najważniejsze kategorie zadań, które w ramach gminnego programu powinny realizować samorządy oraz wskazuje źródło finansowania tych zadań, a PARPA corocznie, na podstawie badań i analiz, wydaje rekomendacje do tworzenia gminnych programów.

b. Wojewódzkie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowane na szczeblu samorządów województw.

c. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazujący zadania realizowane przez organy administracji rządowej i Krajową Radę Radiofonii i Telewizji oraz Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. PARPA koordynuje realizację pięcioletniego Programu, a także integruje wszystkie trzy obszary działań – centralny, wojewódzki i gminny – formułując spójne dla nich kategorie zagadnień i cele strategiczne. Zachowując odrębne, określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, formy zarządzania i finansowania działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na poszczególnych poziomach administracji, Program tworzy bazę do realizacji integralnej polityki wobec alkoholu i przeciwdziałania negatywnym konsekwencjom jego używania.

Dokumentami krajowymi, z których realizacja koresponduje realizacja Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, są:

- Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015 (Cel operacyjny 2),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016,
- Krajowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005.

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015 jest kontynuacją, obowiązującego do końca 2010 roku Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006-2010, którego wskaźniki rokrocznie były monitorowane i przedstawiane w przyjmowanych przez Sejm RP „Sprawozdaniach z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”. Również Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii jest działaniem długofalowym, zapoczątkowanym w 2006r.

Niniejszy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015 jest komplementarny ze Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Szubin na lata 2014-2025. Wpisuje się w Cel strategiczny 4. Przeciwdziałanie patologiom społecznym w zakresie uzależnień i przestępczości.

3. Diagnoza społeczna

Zażywanie substancji psychoaktywnych powoduje wiele negatywnych skutków w codziennym funkcjonowaniu człowieka. Może prowadzić do uzależnienia w trzech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej i społecznej. Wpływa nie tylko na osobę uzależnioną, ale również na jej najbliższe otoczenie. Zaburza relacje, negatywnie wpływa na dzieci, prowadzi do współuzależnienia. Warto wspomnieć, że co roku na polskich drogach dochodzi do wypadków, których sprawcami są pijani kierowcy. Niestety problem palenia papierosów, sięgania po alkohol, narkotyki czy dopalacze dotyczy coraz młodszych osób.

W 2014r. Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” przeprowadziło niemalże na terenie całej Polski projekt badawczy pn. „Młodzi i substancje psychoaktywne”. W badaniach, przeprowadzonych w okresie od 15 kwietnia do 30 czerwca 2014r., wzięli udział uczniowie piątych klas szkół podstawowych oraz drugich klas szkół gimnazjalnych. Badanie miało charakter ilościowy, jako metodę badawczą zastosowano ankietę, dostępną w formie elektronicznej. Celem badania była diagnoza występowania zjawiska używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych. Wyniki badań obrazują skalę zjawiska w wymiarze ogólnopolskim, jak również w wymiarze lokalnym, gminnym. W przypadku miasta i gminy Szubin zebrano 80 kwestionariuszy ankiet, wypełnionych przez chłopców, oraz 79 kwestionariuszy, wypełnionych przez dziewczęta – uczniów 5 klas szkół podstawowych. Ze względu na niespełnienie kryteriów weryfikacji kwestionariuszy, część z nich została odrzucona. W rezultacie próba badawcza dla gminy i miasta Szubin, w przypadku 5 klas szkół podstawowych, wyniosła łącznie 102 osoby (39 chłopców i 63 dziewczęta). W przypadku uczniów drugich klas szkół gimnazjalnych zebrano 71 kwestionariuszy, wypełnionych przez chłopców, oraz 79 kwestionariuszy, wypełnionych przez dziewczęta. Z uwagi na niespełnienie założonych kryteriów, część kwestionariuszy została odrzucona. W rezultacie próba badawcza dla miasta i gminy Szubin, w przypadku uczniów 2 klas szkół gimnazjalnych, wyniosła łącznie 70 osób (25 chłopców i 45 dziewcząt). Poniżej przedstawione zostały wyniki badań dla miasta i gminy Szubin w podziale na uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Uczniowie szkół podstawowych a substancje psychoaktywne

Uczniowie 5 klasy szkoły podstawowej zdają sobie sprawę z tego, że istnieje duże ryzyko zdrowotne dla człowieka w przypadku nałogowego palenia papierosów (100% odpowiedzi wśród chłopców, 90% odpowiedzi wśród dziewcząt). Ponadto 90% chłopców i 92% dziewcząt uważa, że łatwo jest się uzależnić od palenia papierosów. Po pierwszego papierosa 3% chłopców i 2% dziewcząt sięgnęło w wieku 11-12 lat. Pozostali uczniowie nie mieli jeszcze kontaktu z papierosami. Uzyskane wyniki są niższe niż w próbie ogólnopolskiej, gdzie okres pierwszego sięgnięcia po papierosa przypada na lata nauki w szkole podstawowej u 15% chłopców i 6% dziewcząt. Spośród badanych z terenu miasta i gminy Szubin 3% chłopców i 0% dziewcząt zadeklarowało, że paliło w ciągu ostatnich 30 dni. Dla porównania w wynikach ogólnopolskich uczniowie szkół podstawowych we wskazanym okresie zazwyczaj nie sięgali po papierosa.

Ciekawie przedstawiają się wyniki odpowiedzi na pytanie: „Czy Tobie lub osobie w Twoim wieku łatwo jest kupić papierosa?”. W przypadku osób z terenu naszej gminy 5% chłopców i 2% dziewcząt jest

przekonanych o pozytywnej próbie zakupu papierosów. W opinii badanych zakup papierosów nie udałby się w przypadku 21% chłopców i 27% dziewcząt, ale do którejś z kolei udanej próby przyznało się 3% chłopców i 0% dziewcząt. Pozostali ankietowani nie mają wyrobionego zdania w tej kwestii.

O ile w przypadku papierosów uczniowie szkół podstawowych dysponują konkretną wiedzą, o tyle w przypadku alkoholu i jego szkodliwości jest gorzej. Tylko 26% chłopców i 25% dziewcząt uważa, że alkohol zawarty w piwie, winie i wódce jest taki sam. Dla porównania poprawną odpowiedź w próbie ogólnopolskiej wskazało 33% chłopców i 29% dziewcząt. Badani uczniowie wskazują również na mniejsze ryzyko szkodliwości alkoholu niż papierosów i mniejsze prawdopodobieństwo uzależnienia się (wskazane przez 72% chłopców i 65% dziewcząt).

Na pytanie „Ile miałeś/miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu spróbować alkoholu?” uczniowie odpowiedzieli następująco: 7 lat lub mniej – 0% chłopców i 2% dziewcząt, 8-10 lat – 5% chłopców i 5% dziewcząt, 11-12 lat – 8% chłopców i 3% dziewcząt. Spośród przebadanych uczniów 5 klas szkoły podstawowej z terenu miasta i gminy Szubin 82% chłopców i 87% dziewcząt nigdy nie próbowało alkoholu. Należy zaznaczyć, że najczęściej pierwszym alkoholem, w przypadku uczniów którzy już pili, było piwo. W opinii 3% chłopców i 0% dziewcząt osobie w ich wieku na terenie naszej gminy łatwo jest kupić alkohol, przeciwnego zdania jest 26% chłopców i 27% dziewcząt. Dla 5% chłopców i 0% dziewcząt wymaga to kilku prób zakupu. 69% chłopców i 73% dziewcząt nigdy nie próbowało zakupić alkoholu.

Uczniowie gimnazjum a środki psychoaktywne

Jak wynika z wcześniej wskazanych danych okres pierwszego sięgnięcia po papierosa przypada na lata nauki w szkole podstawowej. Biorąc pod uwagę uczniów 2 klas gimnazjum z terenu miasta i gminy Szubin, to po papierosa przynajmniej raz sięgnęło już 35% chłopców i 33% dziewcząt. Niepalenie w ciągu ostatnich 30 dni zadeklarowało 76% chłopców i 87% dziewcząt. Pozostali respondenci przyznali, że zapalili papierosa w ciągu miesiąca poprzedzającego badanie. Niepokojący jest fakt, że aż 8% chłopców i 4% dziewcząt wskazało, że pali codziennie od 1 do 5 papierosów, a 4% chłopców i 0% dziewcząt od 10 do 20 papierosów.

Na pytanie „Czy Tobie lub osobom w Twoim otoczeniu łatwo jest kupić papierosy?” 36% chłopców i 24% dziewcząt odpowiedziało „tak”. Zakup papierosów nie udał się w przypadku 4% chłopców i 9% dziewcząt, ale do którejś z kolei udanej próby przyznało się 16% chłopców i 16% dziewcząt. Pozostali badani gimnazjaliści nie mają wyrobionego zdania w tej kwestii. Dla porównania w skali ogólnopolskiej 31% chłopców i 28% dziewcząt nie ma problemu z samodzielnym zakupem papierosów. W przypadku spożywania alkoholu wśród gimnazjalistów z terenu miasta i gminy Szubin 12% chłopców i 11% dziewcząt swój pierwszy alkohol spożyło w wieku 11 lat i mniej, 12% chłopców i 18% dziewcząt w wieku 12-13 lat, a 12% chłopców i 13% dziewcząt w wieku 14 lat. Spośród przebadanych gimnazjalistów 44% chłopców i 40% dziewcząt jeszcze nigdy nie próbowało alkoholu. Z kolei do picia alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni przyznało się 16% chłopców i 27% dziewcząt. Natomiast 12% chłopców i 4% dziewcząt przyznało, że w ciągu ostatniego roku zdarzało im się w wyniku spożycia alkoholu zataczać, mówić niewyraźnie lub nie pamiętać niektórych wydarzeń.

Powyższe wyniki badań wskazują, że zjawisko spożywania alkoholu wśród gimnazjalistów na terenie miasta i gminy Szubin jest dość powszechne. Ankietowani wskazywali również, że w ich opinii nie mieliby również większych problemów z zakupem alkoholu.

Kolejnym zagadnieniem, podjętym w socjologicznym badaniu ankietowym w 2014r., są doświadczenia gimnazjalistów, związane z zażywaniem takich środków psychoaktywnych jak: marihuana i dopalacze. Jedno z pytań dotyczyło opinii badanych wobec trudności zdobycia tych zakazanych substancji. Dla 32% chłopców i 33% dziewcząt z terenu miasta i gminy Szubin zdobycie marihuany byłoby łatwe, a dla 12% chłopców i 2% dziewcząt nawet bardzo łatwe. Jest to wysoki wskaźnik, który sygnalizuje kształtujący się problem związany z dostępnością tego narkotyku na terenie miasta i gminy Szubin. Ponadto wyniki badań wskazują, że niektórzy gimnazjaliści próbowali już marihuany, i tak: w wieku 12-13 lat było to 4% chłopców i 0% dziewcząt, a w wieku 14 lat 8% chłopców i 0% dziewcząt. Spośród badanej grupy 8% chłopców i 7% dziewcząt nie pamięta ile miało lat, kiedy po raz pierwszy sięgnęło po ten narkotyk. Na terenie miasta i gminy Szubin gimnazjaliści nie tylko próbują marihuanę, ale niektórzy palą ją dosyć często, regularnie. Wyniki badań wskazują, że w ciągu ostatniego roku 12% chłopców i 4% dziewcząt paliło marihuanę. Gimnazjaliści twierdzą, że marihuanę można kupić w szkole (24% chłopców i 0% dziewcząt), z kolei 4% chłopców i 2% dziewcząt jest zdania, że przez internet, 16% chłopców i 11% dziewcząt wskazuje lokal, dyskotekę, a 16% chłopców i 20% dziewcząt podwórko, ulicę. Pozostali ankietowani nie wiedzą, gdzie najlepiej kupić ten narkotyk. O ile w przypadku palenia i dostępności marihuany przedstawione dane są niepokojące, o tyle, na terenie miasta i gminy Szubin wśród gimnazjalistów nie ma większego problemu z dopalaczami. 100% chłopców i 100% dziewcząt zadeklarowało, że nigdy nie próbowało dopalaczy. Z drugiej strony aż 28% chłopców i 29% dziewcząt deklaruje, że gdyby chciało łatwo zdobyłoby dopalacze.

Podsumowując wyniki badań na terenie miasta i gminy Szubin należy stwierdzić, że papierosy, alkohol, a nawet narkotyki (marihuana) stanowią problem wśród młodzieży. Badani uczniowie pierwsze próby palenia papierosów i spożywania alkoholu mają już w szkole podstawowej. W gimnazjum kontakt z substancjami psychoaktywnymi jest dość powszechny i w przypadku

niektórych osób regularny. Poza papierosami i alkoholem uczniowie zaczynają sięgać po marihuanę. Dodatkowo warto zastanowić się nad problemem dostępności substancji psychoaktywnych. Zgodnie z deklaracjami, uczniowie często nie mają dużych problemów z zakupem papierosów i alkoholu, pomimo że ich sprzedaż jest w Polsce zabroniona osobom poniżej 18 r.ż. Biorąc powyższe pod uwagę, wskazana byłaby dalsza edukacja dzieci i młodzieży, odnośnie negatywnych skutków zażywania środków psychoaktywnych, jak i osób dorosłych, które mają być gwarantem przestrzegania prawa. [źródło: *Raport z ogólnopolskiego badania ankietowego „Młodzi i substancje psychoaktywne” przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w 2014r., dr Błażej Dyszewski, w tym raport z badania przeprowadzonego w szkołach podstawowych i gimnazjach w mieście i gminie Szubin*].

Alkohol jest substancją psychoaktywną, bardzo silnie oddziaływującą na organizm ludzki. Spowalnia działanie układu nerwowego, przez co osoba, będąca pod jego wpływem, traci zdolność prawidłowej percepcji bodźców, wysyłanych zarówno przez organizm jak i tych, które do niego docierają. Jazda pod wpływem alkoholu lub podobnie działającej substancji, uniemożliwia bezpieczne uczestnictwo w ruchu drogowym i jest prawnie zabroniona. Pomimo tego nadal kierowcy, będący pod wpływem alkoholu, stanowią problem na polskich drogach. W 2013r. nietrzeźwi użytkownicy dróg, także ci niezmotywowani, uczestniczyli w 4 028 wypadkach drogowych (11,2% ogółu wypadków). Śmierć w nich poniosły 523 osoby (15,6% ogółu zabitych), a 4 737 osób odniosło obrażenia (10,8% ogółu rannych) [źródło: *dane Komendy Głównej Policji*]. W porównaniu z poprzednimi latami zauważa się tendencję spadkową, nadal jednak powyższe dane są porażające. Na terenie miasta i gminy Szubin corocznie prowadzone są działania, mające na celu zmniejszenie problemu nietrzeźwych kierowców na drogach. Alkohol jest nie tylko przyczyną wypadków drogowych, ale także innych przestępstw i wykroczeń. Poniższa tabela przedstawia zestawienie określonych działań i zdarzeń, przeprowadzonych i odnotowanych w okresie od 01.01.2014r. do 30.11.2014r. przez Komisariat Policji w Szubinie.

Tabela 1. Zdarzenia odnotowane na terenie miasta i gminy Szubin

Lp.	Wskaźnik	Wartość wskaźnika
1.	Liczba ujawnień nielegalnego obrotu wyrobami alkoholowymi i/lub narkotykami w wyniku przeprowadzonych kontroli	0
2.	Liczba zatrzymanych osób, kierujących pojazdem pod wpływem alkoholu	56
3.	Liczba osób, którym odebrano prawo jazdy za jazdę pod wpływem alkoholu	27
4.	Liczba wykonanych badań stanu trzeźwości kierowców w ramach prowadzonych rutynowych kontroli i akcji profilaktycznych na drogach	4 000
5.	Liczba ujawnionych przez policję przypadków, kiedy osoby poniżej 18 r.ż. znajdowały się pod wpływem alkoholu	3
6.	Liczba przeprowadzonych interwencji z zakresu przemocy domowej, w których sprawca był pod wpływem alkoholu	19

[źródło: Komisariat Policji w Szubinie]

Jak wskazuje powyższa tabela, na terenie miasta i gminy Szubin w ciągu ostatnich 10 miesięcy zatrzymano 56 osób, kierujących pojazdem w stanie nietrzeźwym. Warto również zwrócić uwagę na liczbę przeprowadzonych interwencji z zakresu przemocy domowej, kiedy sprawca był pod wpływem alkoholu.

Substancje psychoaktywne mogą powodować eskalację agresji i przemocy. Człowiek często traci kontrolę nad swoimi reakcjami. Alkohol staje się jednocześnie dla niego dobrym usprawiedliwieniem dla zachowań nieakceptowanych społecznie. Winy za stosowanie przemocy nie upatruje w sobie, ale wiąże ze stanem upojenia alkoholowego. Poniżej przedstawione zostały dane Zespołu Interdyscyplinarnego z terenu miasta i gminy Szubin, dotyczące procedury „Niebieskich Kart” w okresie od 01.01.2014r. do 30.11.2014r.

Tabela 2. Wskaźniki dotyczące procedury „Niebieskich Kart” na terenie miasta i gminy Szubin

Lp.	Wskaźnik	Wartość wskaźnika
1.	Liczba założonych „Niebieskich Kart”	30
2.	Liczba założonych „Niebieskich Kart”, w których sprawca przemocy był pod wpływem alkoholu	13
3.	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych	74
4.	Liczba osób zobowiązanych do opuszczenia miejsca zamieszkania z powodu dopuszczania się przemocy w rodzinie	7
5.	Liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania się i kontaktów w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie	7

Powyższe dane wskazują, że w przypadku 43,3% założonych „Niebieskich Kart” sprawca przemocy był pod wpływem alkoholu. Należy zaznaczyć, że zawarte w tabeli informacje nie odzwierciedlają stanu faktycznego, ponieważ nie wszystkie przypadki przemocy zostają ujawnione i kończą się założeniem „Niebieskiej Karty”. Można jednak bez wątpliwości stwierdzić, że alkohol generuje występowanie innych problemów społecznych.

Jedną z przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest alkoholizm przynajmniej jednego z członków rodziny. W 2013r. na terenie miasta i gminy Szubin alkoholizm wskazany był jako powód przyznania pomocy u 37 rodzin, łączna liczba osób w tych rodzinach wyniosła 84. W okresie od 01.01.2014r. do 30.06.2014r. odnotowano 25 rodzin, gdzie łączna liczba osób w tych rodzinach wyniosła 70 [źródło: *sprawozdania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w za Szubinie 2013r. i I półrocze 2014r.*]. W 2014r. (stan na dzień 30.11.2014r.) do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szubinie wpłynęło 90 wniosków o podjęcie leczenia odwykowego u osób nadużywających alkoholu lub uzależnionych. Należy wyraźnie podkreślić, że powyższe dane nie obrazują stanu faktycznego. W wielu rodzinach mamy do czynienia z niezdiagnozowaną chorobą alkoholową i brakiem jakichkolwiek prób podjęcia leczenia. Najczęściej alkoholem nadużywają mężczyźni, chociaż pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie odnotowują coraz więcej przypadków pijących kobiet. Opisana sytuacja prowadzi do dezorganizacji życia rodzinnego. Można wskazać związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy problemem alkoholowym a pogorszeniem sytuacji finansowej rodziny, bezrobociem i wyuczoną bezradnością. W rodzinach dochodzi do całkowitego zaburzenia relacji pomiędzy jej członkami. Zagrożony jest prawidłowy rozwój psychospołeczny dzieci. Rodziny z problemem alkoholowym wymagają dodatkowego wsparcia ze strony pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

Konieczne jest podjęcie stosownych działań w celu zmniejszenia problemu sięgania po środki psychoaktywne wśród dzieci i młodzieży, ale także osób dorosłych z terenu miasta i gminy Szubin. Wczesna interwencja zapobiegnie wielu innym problemom. Ulega obniżeniu wiek, w którym młodzież po raz pierwszy sięga po papierosy, alkohol czy narkotyki. Młodzi ludzie szybciej uzależniają się od substancji psychoaktywnych z uwagi na to, że nie został u nich jeszcze zakończony rozwój fizjologiczny (m.in. nierozwinięty układ nerwowy). Sięganie po substancje psychoaktywne niesie za sobą nie tylko skutki zdrowotne. Może być w dużej mierze przyczyną różnorodnych wypadków, przedwczesnych i przypadkowych inicjacji seksualnych, problemów z prawem. Osoba, będąca pod wpływem środków odurzających, może z większym prawdopodobieństwem stać się ofiarą przestępstwa, rozboju, gwałtu czy nadużyć ze strony innych osób. Należy pamiętać o tym, że problem uzależnienia dotyczy całej rodziny osoby chorej, co warto wziąć pod uwagę podczas planowania konkretnych działań.

4. Posiadane zasoby

Zasoby rzeczowe:

Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii - na 2015 rok są:

- a. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA).
- b. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS).
- c. Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej NZOZ.
- d. Placówki oświatowe - przedszkola, szkoły.

- e. Samorządowe jednostki organizacyjne Szubiński Dom Kultury, Muzeum Ziemi Szubińskiej, Rejonowa Biblioteka Publiczna, Świetlice Wiejskie.
- f. Lokalne instytucje i organizacje pozarządowe, zajmujące się problematyką uzależnienia od alkoholu, wspieraniem osób i rodzin z problemem alkoholowym i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- g. Grupy samopomocowe funkcjonujące na terenie miasta i gminy Szubin.
- h. Media.

Zasoby osobowe:

W zakresie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok Gmina Szubin korzystać będzie z wiedzy i doświadczenia osób zawodowo zajmujących się problemem uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych, a w szczególności:

- a. terapeutów terapii uzależnień;
- b. członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- c. funkcjonariuszy Policji
- d. sędziów, kuratorów sądowych i pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, asystentów rodzinnych.
- e. pracowników innych instytucji i organizacji zajmujących się pomocą rodzinie, przeciwdziałaniu uzależnieniom i ograniczeniu patologii społecznych.

5. Grupy docelowe

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy, a w szczególności:

- a. dzieci i młodzież szkolna;
- b. rodziny osób z problemem alkoholowym;
- c. osoby pijące nadmiernie, w tym uzależnieni od alkoholu;
- d. konsumenci alkoholu.

6. Finansowanie programu

Realizacja Gminnych Programów w roku 2015 prowadzona będzie w oparciu o środki własne gminy, uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Na rok 2015 zaplanowano kwotę **400.000zł** z podziałem na:

- działania związane z profilaktyką alkoholową – 255.000zł
- działania związane z profilaktyką narkotykową – 145.000zł

Sposób realizacji wydatków określa poniższy harmonogram:

Przeciwdziałanie alkoholizmowi 85154	Kwota wnioskowana do budżetu
§ 4110 składki na ubezpieczenie społeczne	3.000
§ 4170 wynagrodzenie bezosobowe	145.000
§ 4210 zakup materiałów i wyposażenie	19.000
§ 4300 zakup usług pozostałych	76.800
§ 4410 krajowe podróże służbowe	1.000
§ 4700 szkolenia dla pracowników	1.000
§ 2330 wpłaty gmin na rzecz innych jednostek	1.200
§ 6060 zakupy inwestycyjne	8.000
Razem:	255.000

Przeciwdziałanie narkomanii 85153	Kwota wnioskowana do budżetu
§ 4170 wynagrodzenie bezosobowe	10.000
§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	15.000
§ 4300 zakup usług pozostałych	120.000
Razem:	145.000

W przypadku zwiększenia wysokości środków pochodzących z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych za priorytetowe zadanie uznaje się organizację wycieczki letniego dla dzieci i młodzieży – podopiecznych MGOPS, połączonego z profilaktyką uzależnień od środków psychoaktywnych w formie kolonii. Ponadto po zwiększeniu budżetu w dziale 851 (ochrona zdrowia), rozdział 85154 (przeciwdziałanie alkoholizmowi), planuje się:

1. dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez lokalne instytucje
2. kontynuacje kampanii realizowanych przez GKRPA

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szubinie na rok 2015:

- a) za udział w posiedzeniu Komisji oraz za uczestnictwo w każdym posiedzeniu zespołu problemowego przysługuje wynagrodzenie dla:
 - przewodniczącego Komisji – 20% najniższego wynagrodzenia;
 - sekretarza Komisji – 15% najniższego wynagrodzenia;
 - pozostałych członków Komisji – 10% najniższego wynagrodzenia;
- b) podstawą do wypłacenia ww. wynagrodzenia, stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji, na zasadach umowy cywilno-prawnej.

7. Monitoring programu

Monitoring będzie miał charakter praktyczny. Dane będą analizowane, celem dostarczenia wniosków i rekomendacji praktycznie użytecznych dla lokalnych władz, jak również osób zawodowo oraz społecznie zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii, a także przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Monitorowanie pozwoli również na zintensyfikowanie współpracy wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację Programu. Realizatorzy Programu, którzy uzyskali wsparcie z budżetu Gminy na działania przewidziane w Programie, są zobowiązani do przedłożenia **do dnia 31 stycznia 2016 roku**, do pełnomocnika Burmistrza Szubina pisemnych sprawozdań z podjętych działań. Informacje zawarte w ww. sprawozdaniach pełnomocnik uwzględni w rocznym sprawozdaniu z realizacji programu, które przekaze Radzie Miejskiej w Szubinie **do dnia 30 kwietnia 2016 roku**.

Szubin, 15.12.2014.r.

Opracowała:

Renata Michalak
Pełnomocnik Burmistrza
ds. rozwiązywania
problemów alkoholowych

Beata Masiakowska
Kierownik Działu Pomocy
Rodzinie i Dziecku
MGOPS Szubin

8. Problemy i cele strategiczne

PROBLEM I – SZKODY ZDROWOTNE WYNIKAJĄCE ZE SPOŻYWANIA ALKOHOLU I UŻYWANIA NARKOTYKÓW				
CEL STRATEGICZNY 1 Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu i używania narkotyków				
CELE SZCZEGÓŁOWE	PLANOWANE DZIAŁANIA	PROPONOWANI REALIZATORZY		WSKAŹNIKI
Ograniczenie szkód zdrowotnych, wynikających z picia szkodliwego i uzależnienia od alkoholu, w tym zmniejszenie odsetka konsumentów spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie.	Zachowanie dostępności profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz współuzależnionych	SZKOŁY NZOZ GKRPA URZĄD MIEJSKI SPECJALIŚCI Z ZAKRESU UZALEŻNIEŃ- WG OFERT GRUPY WSPARCIA MGOPS MEDIA	-----	* Liczba osób pijących alkohol szkodliwie, objętych świadczeniami opieki psychiatrycznej i zakładów leczenia odwykowego
	Prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu i narkotyków na organizm i ryzyka szkód, wynikających z różnych wzorów spożywania środków odurzających - kontynuacja działań Punktu konsultacyjno-informacyjnego przy Poradni, poradnictwo psychologiczne przy MGOPS.			* Liczba zgonów z powodu zatruc alkoholem
	Opracowanie i wdrożenie programów profilaktyki problemów alkoholowych w środowisku pracy			* Liczba osób, korzystających z profesjonalnej pomocy terapeutycznej z powodu uzależnienia lub współuzależnienia
				*Liczba działających Punktów konsultacyjno-informacyjnych
				*Liczba osób, korzystających z porad Punktów konsultacyjno-informacyjnych
				* Liczba zrealizowanych działań o charakterze edukacji publicznej, w tym publikacji, emisji, kampanii
				* Liczba działań edukacyjnych, skierowanych do osób spożywających alkohol i używających narkotyków ryzykownie lub szkodliwie
				* Liczba wdrożonych programów profilaktyki problemów alkoholowych w środowisku pracy

	Wspieranie działalności środowisk abstynenckich			<ul style="list-style-type: none"> * Liczba działających klubów /grup abstynenckich * Liczba osób, uczestniczących w spotkaniach klubów/grup abstynenckich * Liczba odbytych spotkań klubów/grup abstynenckich
Wzmocnienie postaw społecznych, sprzyjających ograniczeniu używania narkotyków	Realizacja założeń kampanii edukacyjno- informacyjnych, propagujących postawy abstynenckie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz informujących o skutkach zażywania narkotyków	GKRPA SZKOŁY		<ul style="list-style-type: none"> *Liczba przeprowadzonych kampanii – spotkań informacyjnych *Liczba osób, biorących czynny udział w kampaniach
	Realizacja programów, obejmujących zagadnienia promocji zdrowia i profilaktyki w placówkach szkolnych	SZKOŁY GKRPA		<ul style="list-style-type: none"> *Liczba zrealizowanych programów profilaktyczno-wychowawczych *Liczba placówek, realizujących programy profilaktyczne *Liczba uczniów, uczestniczących w programach profilaktycznych *Liczba godzin zajęć, przeprowadzonych w ramach programów profilaktycznych
PROBLEM II – NADMIERNA DOSTĘPNOŚĆ ALKOHOLU I NARKOTYKÓW				
CEL STRATEGICZNY 2				
Zmniejszenie dostępności i zmiana struktury spożywanego alkoholu oraz ograniczenie podaży narkotyków				
Zmniejszenie spożycia napojów alkoholowych i zmiana struktury spożycia	Ograniczanie dostępności fizycznej napojów alkoholowych	URZĄD MIEJSKI GKRPA POLICJA		<ul style="list-style-type: none"> *Liczba mieszkańców przypadających na punkt sprzedaży napojów alkoholowych * Liczba skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem ich legalności
Ograniczenie dostępności środków odurzających oraz substancji psychotropowych	Wzmocnienie współpracy odpowiednich służb w zakresie monitorowania środowisk pod kątem dostępności nielegalnych środków i substancji odurzających	POLICJA URZĄD MIEJSKI		<ul style="list-style-type: none"> *Liczba ujawnionych i zlikwidowanych nielegalnych miejsc dystrybucji * Liczba ujawnionych przypadków sprzedaży nielegalnych środków odurzających

**PROBLEM III – ZABURZENIA ŻYCIA RODZINNEGO W ZWIĄZKU Z ALKOHOLEM I NARKOTYKAMI,
W TYM SZKODY ZDROWOTNE I ROZWOJOWE DZIECI Z RODZIN Z PROBLEMEM UZALEŻNIEŃ**

CEL STRATEGICZNY 3

Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem uzależnień

Zwiększenie dostępności i poprawa jakości pomocy dzieciom z rodzin, w których występuje problem uzależnień	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy z alkoholem, narkotykami i stosowaniem przemocy, pomocy psychologicznej, społecznej i prawnej	SZKOŁY GKRPA MGOPS organizacje pozarządowe		*Liczba miejsc, świadczących pomoc psychologiczną, społeczną i prawną dla rodzin, w których występuje problem uzależnień i przemocy
	Tworzenie nowych i wspieranie istniejących miejsc wsparcia środowiskowego dla dzieci z rodzin z problemem uzależnienia (świetlic z programem socjoterapeutycznym, świetlic z programem opiekuńczo wychowawczym oraz innych miejsc wsparcia)			*Liczba świetlic, realizujących program opiekuńczo wychowawczy *Liczba dzieci i młodzieży, biorących udział w zajęciach odbywających się w świetlicach realizujących program opiekuńczo wychowawczy * Liczba dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, biorących udział w zajęciach odbywających się w świetlicach realizujących program opiekuńczo wychowawczy
	Wdrażanie standardów pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w placówkach świadczących pomoc			*Liczba świetlic realizujących program socjoterapeutyczny * Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach odbywających się w świetlicach realizujących program socjoterapeutyczny * Liczba innych miejsc udzielających wsparcia dzieciom z rodzin z problemem uzależnień *Liczba dzieci i młodzieży, uczestniczących w zajęciach organizowanych w innych miejscach udzielających wsparcia dzieciom z rodzin z problemem

Zwiększenie kompetencji osób, zajmujących się pomaganiem dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym	Szkolenia dla pracowników świetlic z programem socjoterapeutycznym i opiekuńczo-wychowawczym oraz innych grup zawodowych (nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia itp.) w zakresie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym	SZKOŁY GKRPA FIRMY EDUKACYJNE NZOZ MGOPS		uzależnień *Liczba przeprowadzonych szkoleń *Liczba uczestników szkoleń *Liczba zrealizowanych spotkań konsultacyjno - superwizyjnych dla pracowników świetlic
	Realizacja działań konsultacyjno-superwizyjnych dla osób pracujących w świetlicach i innych placówkach, świadczących pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym			*Liczba osób, objętych programami konsultacyjno-superwizyjnymi dla pracowników świetlic
	Szkolenie pracowników lecznictwa odwykowego i pracowników socjalnych, kuratorów oraz asystentów rodziny w zakresie pracy z rodziną z problemem alkoholowym	SZKOŁY GKRPA FIRMY EDUKACYJNE NZOZ		*Liczba zrealizowanych szkoleń * Liczba przeszkolonych osób w zakresie pracy z rodziną
Poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych problemami picia szkodliwego i uzależnienia od alkoholu oraz środków psychoaktywnych	Wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i nauczycieli oraz realizacja kampanii „Postaw na rodzinę”	MGOPS SZKOŁY GKRPA		*Liczba zrealizowanych programów, rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i nauczycieli *Liczba przeszkolonych rodziców i nauczycieli
PROBLEM IV – PICIE ALKOHOLU I UŻYWANIE ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ				
CEL STRATEGICZNY 4 Ograniczenie zjawiska picia alkoholu i używanie środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych wśród młodych mieszkańców gminy				
Zwiększenie jakości i dostępności programów profilaktycznych	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,	SZKOŁY MGOPS GKRPA		*Liczba świetlic, realizujących program opiekuńczo-wychowawczy lub socjoterapeutyczny * Liczba dzieci i młodzieży, biorących udział w zajęciach,

	<p>w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych</p>			<p>odbywających się w świetlicach realizujących program opiekuńczo-wychowawczy lub socjoterapeutyczny *Liczba dzieci uczestniczących w zorganizowanych formach wypoczynku - koloniach</p>
	<p>Upowszechnianie, wdrażanie oraz poszerzanie oferty rekomendowanych programów profilaktycznych, opartych na skutecznych strategiach oddziaływań Spójrz Inaczej, III Elementarz.</p>			<p>*Liczba rekomendowanych programów profilaktycznych, znajdujących się w bazach danych instytucji PARPA, KBdsPN, *Liczba placówek, realizujących rekomendowane programy profilaktyczne *Liczba zorganizowanych szkoleń dla profesjonalistów</p>
	<p>Upowszechnianie wśród pracowników instytucji zajmujących się: edukacją, pomocą społeczną, sprawiedliwością i kulturą fizyczną oraz policjantów, pracujących z dziećmi i młodzieżą, wiedzy w zakresie skutecznych strategii profilaktycznych</p>			<p>*Liczba osób, pracujących z dziećmi i młodzieżą, wśród których upowszechnione zostały informacje w zakresie skutecznych strategii profilaktycznych *Liczba szkoleń z zakresu profilaktyki dla osób, pracujących z dziećmi i młodzieżą</p>
<p>Utrwalenie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży oraz zwiększenie świadomości młodzieży w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu i stosowania środków psychoaktywnych</p>	<p>Realizacja i wspieranie kampanii edukacyjnych, mających na celu zwiększanie świadomości dzieci i młodzieży na temat szkód, wynikających z picia alkoholu; kontynuacja kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”</p>	<p>ORGANIZATOR KAMPANII SZKOŁY GKRPA MGOPS GRUPY WSPARCIA KLUBY SPORTOWE</p>		<p>*Liczba zrealizowanych kampanii edukacyjnych, skierowanych do dzieci i młodzieży</p>
	<p>Inicjowanie różnorodnych form profilaktyki rówieśniczej (programów opartych na działaniach liderów młodzieżowych)</p>			<p>*Liczba szkół-placówek, realizujących programy profilaktyki rówieśniczej *Liczba młodzieży, uczestniczącej w programach rówieśniczych</p>
	<p>Organizowanie i wspieranie działań, służących promocji zdrowego stylu życia z uwzględnieniem aktywności</p>			<p>*Liczba placówek, realizujących pozalekcyjne zajęcia sportowe *Liczba dzieci i młodzieży,</p>

	kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży			uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych, kampaniach i programach, promujących aktywność fizyczną i zdrowy styl życia
Zmniejszenie liczby młodzieży nadużywającej alkoholu, upijającej się oraz używającej środków psychoaktywnych	Realizacja działań profilaktycznych z obszaru profilaktyki selektywnej i wskazującej, adresowanych do młodych ludzi, eksperymentujących z alkoholem i narkotykami	GKRPA MGOPS SZKOŁY		*Odsetek młodzieży upijającej się *Liczba placówek realizujących programy dla dzieci i młodzieży z obszaru profilaktyki selektywnej i wskazującej *Liczba młodzieży uczestniczącej w programach interwencyjnych *Liczba ujawnionych przez policję osób do 18. roku życia, będących pod wpływem alkoholu *Procentowy udział nietrzeźwych nieletnich sprawców czynów karalnych wśród ogółu nieletnich sprawców
	Udzielanie pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci piją alkohol i używają narkotyki			*Liczba publikacji, skierowanych do rodziców, których dzieci piją alkohol
Zmiana postaw dorosłych wobec picia alkoholu i stosowania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców	Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód, wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież.	SZKOŁY LOKALNE INSTYTUCJE		*Liczba osób dorosłych, którzy wzięli udział w działaniach edukacyjnych, zwiększających świadomość odnośnie picia alkoholu przez dzieci i młodzież
	Wdrażanie i upowszechnianie programów edukacyjnych adresowanych do rodziców, zwiększających ich kompetencje wychowawcze, społeczne, oraz zdrowotne w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci			*Liczba rodziców uczestniczących w szkolnych i pozaszkolnych programach profilaktycznych *Liczba placówek realizujących programy profilaktyczne i edukacyjne adresowane do rodziców *Liczba i rodzaj warsztatów oraz programów adresowanych do rodziców
	Realizacja oraz wspieranie kampanii, programów i działań edukacyjnych promujących wychowywanie dzieci bez			*Liczba rodziców, którzy wzięli udział w programach, zwiększających kompetencje

	przemocy			wychowawcze, w tym wychowanie bez przemocy
	Szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych.	GKRPA		*Liczba przeszkolonych sprzedawców napojów alkoholowych *Odsetek młodych ludzi, napotyających na odmowy sprzedawców przy próbie zakupu alkoholu
PROBLEM V – ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W ZWIĄZKU Z UŻYCIEM ALKOHOLU				
CEL STRATEGICZNY 5 Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom				
Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym	Upowszechnianie programów i metod pomocy psychologicznej, terapeutycznej i samopomocy dla ofiar przemocy w rodzinach alkoholowych – dorosłych i dzieci	SZKOŁY NZOZ MGOPS ZESPÓŁ INTERDYSCYPLIN ARNY POLICJA PROKURATURA SĄD		*Liczba placówek/miejsc, udzielających pomocy dorosłym i dzieciom – ofiarom przemocy w rodzinie, w tym z rodzin alkoholowych * Liczba ofiar przemocy, korzystających z pomocy psychologicznej/terapeutycznej * Liczba grup wsparcia i grup terapeutycznych dla dzieci i dorosłych ofiar przemocy
	Korzystanie z oferty Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i Ogólnopolskiego Telefonu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie			*Liczba rozmów, przeprowadzonych w telefonie dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”
Zwiększenie kompetencji służb, działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym	Organizowanie szkoleń i konferencji dla przedstawicieli służb, działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym, w tym: policjantów, pracowników socjalnych, nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty, kuratorów sądowych, sędziów i prokuratorów, członków gminnych komisji rozwiązywania	SZKOŁY NZOZ MGOPS ZESPÓŁ INTERDYSCYPLIN ARNY POLICJA PROKURATURA SĄD		* Liczba podmiotów, które organizują szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym z problemem alkoholowym *Liczba szkoleń własnych i zewnętrznych, * Liczba uczestników szkoleń, w tym: policjantów, pracowników socjalnych, pedagogów, kuratorów sądowych, sędziów, prokuratorów,

	<p>problemów alkoholowych, pracowników ochrony zdrowia, pracowników leczenia odwykowego</p>		<p>członków GKRPA, pracowników ochrony zdrowia i leczenia odwykowego *Liczba konferencji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>
	<p>Doskonalenie metod interwencji i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”</p>		<p>*Liczba interwencji z wykorzystaniem procedury „Niebieskiej Karty” w policji, pomocy społecznej, ochronie zdrowia, oświacie, GKRPA * Liczba ofiar przemocy w rodzinach, określona na podstawie założonych „Niebieskich Kart”</p>
	<p>Upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>		<p>* Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych</p>
<p>Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy</p>	<p>Realizacji działań interwencyjnych, psychologicznych oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób, stosujących przemoc wobec najbliższych</p>		<p>*Liczba uczestników ww. programów *Liczba szkoleń dla osób pracujących ze sprawcami przemocy w rodzinie *Liczba osób, wobec których orzeczono obowiązek udziału w ww. programach *Liczba osób zobowiązanych do opuszczenia – z powodu przemocy w rodzinie – miejsca zamieszkania *Liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania i kontaktu w związku z przemocą w rodzinie *Liczba postępowań przygotowawczych, spraw skierowanych do prokuratury, aktów oskarżenia i wyroków sądowych w związku z przemocą w rodzinie, w tym: warunkowego umorzenia kary, warunkowego zawieszenia wykonania kary oraz bezwzględnej kary pozbawienia</p>

				wolności * Liczba postanowień sądów rodzinnych o zawieszeniu, ograniczeniu i pozbawieniu władzy rodzicielskiej z powodu alkoholu i przemocy *Liczba osób zatrzymanych przez policję w związku z przemocą w rodzinie *Liczba osób tymczasowo aresztowanych w związku z przemocą w rodzinie
Zwiększenie wiedzy społeczeństwa Na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy	Prowadzenie edukacji nt zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności w rodzinach z problemem alkoholowym,	GKRPA PRACOWNIA BADAŃ ZESPÓŁ INTERDYSCYPLIN ARNY		*Liczba artykułów prasowych, internetowych nt zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania jej
	Prowadzenie badań nt skali zjawiska przemocy w rodzinie i postaw wobec zjawiska przemocy w rodzinie			*Odsetek osób deklarujących umiejętność rozpoznawania przemocy w rodzinie *Odsetek osób przyznających się do reagowania na przemoc w rodzinie
PROBLEM VI – NARUSZENIA PRAWA ZWIĄZANE Z ALKOHOLEM I NARKOTYKAMI				
CEL STRATEGICZNY 6				
Ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem i narkotykami				
Ograniczenie przypadków nielegalnej produkcji lub wprowadzania do obrotu alkoholu (w tym przemytu i wykorzystywania niezgodnie z przeznaczeniem alkoholu etylowego skażonego)	Kontrole punktów i miejsc produkcji i sprzedaży napojów alkoholowych	GKRPA POLICJA		*Liczba ujawnień nielegalnego obrotu wyrobami alkoholowymi i narkotykami w wyniku przeprowadzonych kontroli *Liczba wszczętych i prowadzonych postępowań w związku z nielegalną produkcją i obrotem napojami alkoholowymi i narkotykami *Liczba zajętych litrów nielegalnie sprzedawanego oraz produkowanego alkoholu
Zmniejszenie skali naruszeń prawa w zakresie sprzedaży alkoholu bez wymaganego zezwolenia oraz wbrew jego warunkom i zasadom	Kontrole przedsiębiorców korzystających z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych	UKS POLICJA GKRPA		*Liczba skontrolowanych punktów sprzedaży alkoholu *Liczba wszczętych postępowań, skazań oraz warunkowych

				umorzeń za sprzedaż napojów alkoholowych bez zezwolenia albo wbrew jego zakazom lub warunkom.
Ograniczenie zjawiska prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu i narkotyków	Zwiększanie liczby wykonywanych badań stanu trzeźwości podczas rutynowych kontroli drogowych	POLICJA		*Liczba odebranych praw jazdy za kierowanie pod wpływem alkoholu i narkotyków *Liczba wypadków i wykroczeń drogowych spowodowanych pod wpływem alkoholu i narkotyków, w tym liczba zdarzeń drogowych z podziałem na wypadki drogowe i kolizje drogowe spowodowane przez kierujących pod wpływem alkoholu i narkotyków, *Odsetek wykonanych badań stanu trzeźwości kierowców podczas rutynowych kontroli drogowych
	Edukacja społeczna w zakresie umiejętności udzielania pomocy przedmedycznej ofiarom wypadków drogowych	STRAŻ POŻARNA		
	Prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu na organizm i ryzyka szkód w kontekście prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu i narkotyków	Szkoły nauki jazdy, POLICJA GKRPA		*Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych
Zmniejszenie liczby przestępstw oraz innych przypadków naruszeń prawa, popełnianych przez osoby będące pod wpływem alkoholu i narkotyków (w tym ograniczenie zjawiska picia alkoholu w miejscach publicznych wskazanych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	Prowadzenie działań w zakresie problematyki związanej z nietrzeźwością w miejscach publicznych	POLICJA GKRPA		*Liczba nietrzeźwych sprawców w wybranych kategoriach przestępstw (zabójstwo; zgwałcenie; spowodowanie uszczerbku na zdrowiu <uszkodzenie ciała>; udział w bójce lub pobiciu; kradzież cudzej rzeczy; uszkodzenie rzeczy; rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze) – odsetek nietrzeźwych wśród ogółu podejrzanych *Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia (w tym kobiet oraz nieletnich)